

Haklarımın Bilincindeyim

Kazanım Ders Notu - 29

» Temel Hak ve Ödevler

- İnsan olarak doğuştan itibaren sahip olduğumuz haklar vardır. **Bu temel haklarımız ve ödevlerimiz anayasa ile güvence altına alınmıştır.**

NOT: Hak ve sorumlulukların devlet tarafından anayasalarla koruma altına alındığı toplumlarda bireyler kendilerini daha güvende hisseder.

- Haklarımız ve özgürlüklerimiz kasten ihlal edildiğinde demokratik hakkımızı kullanarak gerekli kurumlara başvurabilir ya da görevli kişilerle iletişime geçerek sorunların çözümünü talep edebiliriz.

- Bazı haklarımız doğuştan itibaren bizimle iken, bazıları sonradan bize verilebilir. **En temel hakkımız yaşama hakkıdır.** Bu hakkımız olmadan diğer haklarımızı kullanamayız. **Bazı haklar aynı zamanda ödevimizdir. Örneğin seçme hakkı.**

- Anayasamızda temel hak ve hürriyetler üç ana başlıkta yer almıştır;

1 - Kişi Hak ve Ödevleri

2 - Sosyal ve Ekonomik Haklar ile Ödevler

3 - Siyasi Haklar ve Ödevler

» Kişi Hak ve Ödevleri

- Yaşama hakkı
- Kişi dokunulmazlığı hakkı
- Özel hayatın gizliliği
- Konut dokunulmazlığı hakkı
- Haberleşme hürriyeti
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- Din ve vicdan hürriyeti
- Düşünce ve kanaat hürriyeti

» Sosyal ve Ekonomik Haklar

- Eğitim ve öğrenim hakkı
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Konut hakkı
- Sosyal güvenlik hakkı
- Sendika kurma hakkı
- Grev hakkı
- Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması hakkı

» Siyasi Haklar ve Ödevler

- Seçme seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı
- Vatandaşlık hakkı
- Vatan hizmeti ve vergi ödevi
- Dilekçe hakkı

» Bazı Hak ve Ödevlerimizi Açıklayalım

Yaşama Hakkı

En temel hakkımız yaşama hakkıdır. Çünkü bu hakkımız olmadan diğer haklarımızı kullanamayız.

Kişi Dokunulmazlığı Hakkı

Bu hakkın bir gereği olarak bir kişinin isteği olmadan ya da yasalarla belirtilen durumlar dışında vücut bütünlüğüne dokunulamaz.

Seçme Seçilme Hakkı

Demokrasinin temel ilkelerinden olan seçme seçilme yani ülke yönetimine katılmak en temel vatandaş haklarından. Ülkemizde milletvekili seçme ve seçilme yaşı 18'dir.

Vatan Hizmeti ve Vergi Ödevi

Askerlik yapmak, vergi vermek, kanunlara uymak ve seçimlerde oy kullanmak vatandaşlık görevlerimizdendir.

Eğitim ve Öğrenim Hakkı

Herkes kişisel özelliklerine, isteğine ve başarılarına göre çeşitli okullarda okuyabilir. Eğitim hakkı engellenemez.

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

Dilekçe Hakkı

Karşılaşılan herhangi bir sorunun çözümü için yetkili makamlara dilekçe ile başvurabilir. Bu uygulama kurumlar ile vatandaş arasındaki en etkili ve resmi iletişim biçimidir.

Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Anayasaya göre kimsenin konutuna kanuni zorunluluklar dışında izinsiz girilemez.